

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL K. P. 2016-07-21 GAUTO SKUNDO**

2016 m. rugsėjo 14 d. Nr. S-187 (7-149/2016)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Veršalienės
Martyno Endrijaičio
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus
Linos Vosylienės – pranešėja
Jelenai Krochmalienėi
V. N.

sekretoriaujant
dalyvaujant mokesčių administratoriaus atstovei
mokesčių mokėtojui nedalyvaujant

2016 m. rugpjūčio 30 d. posėdyje išnagrinėjusi K. P. (toliau – Pareiškėjas) 2016-07-21 gautą skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2016-06-23 sprendimo Nr. 331A-61297, n u s t a t ė:

Inspekcija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 87 straipsniu, mokesčių įstatymais, Mokesčio ir baudos už administracinę teisės pažeidimą permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo) taisyklėmis, patvirtintomis Inspekcijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. VA-186 „Dėl mokesčio ir baudos už administracinę teisės pažeidimą permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo)“ (toliau – Taisyklės), ir išnagrinėjusi Pareiškėjo 2016-05-10 prašymą grąžinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinę teisės pažeidimą permoką (skirtumą) Nr. (17.16-40) GES-185109, ginčijamu 2016-06-23 sprendimu Nr. 331A-61297 nusprendė negrąžinti (neįskaityti) 36 Eur mokesčio permokos, nurodydama, jog nepateikti pagal MAĮ 87 str. 6 dalyje nustatytą tvarką pareikalauti pateikti papildomi dokumentai, susiję su Inspekcijos administruojamo deklaruojamo ar nedeklaruojamo mokesčio permokos (skirtumo) susidarymu.

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos 2016-06-23 sprendimu Nr. 331A-61297 ir 2016-07-21 gautame skunde nurodo 2016-05-10 pateikęs prašymą grąžinti 36 Eur žyminio mokesčio permoką Nr. (17.16-40) GES-185109 (forma FR0781). Vilniaus AVMI 2016-05-16 raštu Nr. (17.17-40) RES-92280 paprašė pateikti įsiteisėjusią teismo nutartį dėl žyminio mokesčio grąžinimo. Pareiškėjas 2016-05-25 pateikė papildomą paaiškinimą, kuriame nurodė, kad 2016-04-22 sumokėjęs žyminį mokestį joks ieškinys (skundas) teismui nebuvo pateiktas ir jokia civilinė byla nebuvo užvesta. Tokia situacija susiklostė dėl to, kad Pareiškėjas žyminį mokestį

sumokėjo ir ruošėsi pateikti ieškinį teismui, bet persigalvojo ir ieškinio teismui nepateikė, t. y. žyminis mokestis liko nepanaudotas. Tokiu būdu prašyme grąžinti mokesčio permoką ir buvo nurodytas grąžinimo kodas 20 – kitos priežastys, o ne 18 – žyminis mokestis, grąžinamas pagal teismo nutartį.

Skunde remiamasi MAĮ 87 str. 6 dalimi, kurioje nustatyta, kad mokesčių administratorius turi teisę patikrinti mokesčių mokėtojo prašymo grąžinti mokesčio permoką pagrįstumą šio įstatymo nustatyta tvarka ir terminais, Taisyklių 4 dalimi, nustatančia, kad prašymo grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą) FR0781 forma (toliau – Prašymas) vietos mokesčių administratoriui pateikiama norint, kad būtų grąžintos (įskaitytos) sumokėtų mokesčių, valstybės rinkliavų ar kitų įmokų (toliau – mokestis) per didelės sumos (toliau – mokesčio permoka) arba grąžintina (įskaitytina) iš biudžeto suma, kuri gali susidaryti mokesčio įstatymo nustatyta tvarka pildant mokesčio deklaraciją (toliau – mokesčio skirtumas), taip pat nepagrįstai (neteisingai) išieškotų mokesčių, baudų bei delspinigių sumos. Taisyklių 16 dalis nustato, kad Prašymo 11 stulpelyje nurodomas mokesčių įstatymais ar kitais teisės aktais nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo) pagrindas. Pagrindiniai permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo) pagrindai pateikti šių Taisyklių priede „Mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo) pagrindas“ ir šiame stulpelyje įrašomas pasirinktas numeris. Mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo) taisyklių priedas „Mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimo (įskaitymo) pagrindas“ nustato du skirtingus pagrindus, t. y. 19 – žyminis mokestis, grąžinamas pagal teismo nutartį, ir 20 – kitos priežastys.

Kaip jau buvo nurodyta, Pareiškėjas užpildė Prašymą ir jame dėl jau minėtų aplinkybių nurodė grąžinimo pagrindą (kodą) 20 – kitos priežastys, o ne 18 – žyminis mokestis, grąžinamas pagal teismo nutartį. Tokia situacija susiklostė dėl to, kad Pareiškėjas žyminį mokestį sumokėjo ir ir ruošėsi pateikti ieškinį teismui, bet persigalvojo ir ieškinio teismui nepateikė, t. y. žyminis mokestis liko nepanaudotas. Neužvedus civilinės bylos, negali būti priimta teismo nutartis dėl žyminio mokesčio sugrąžinimo. Kitu atveju, Pareiškėjo teigimu, kyla pagrįstas klausimas, kam tose pačiose Taisyklėse yra išskiriami skirtingi mokesčio grąžinimo pagrindai.

Skunde cituojama Civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 87 str. 1 dalis, nustatanti sąrašą pagrindų, kai teismas priima nutartis dėl žyminio mokesčio grąžinimo. Šio straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad pareiškimas dėl žyminio mokesčio grąžinimo gali būti paduotas teismui ne vėliau kaip per dvejus metus nuo tos dienos, kurią atliktas atitinkamas procesinis veiksmas, kurio pagrindu prašoma grąžinti žyminį mokestį. Todėl iš CPK 87 straipsnio turinio, Pareiškėjo teigimu, matyti, kad įstatymas numato teismui galimybę spręsti klausimą dėl žyminio mokesčio grąžinimo tik tuomet, kai būna atliktas teisme koks nors civilinis procesinis veiksmas. Neatlikus jokio civilinio procesinio veiksmo, nėra žyminio mokesčio grąžinimo atskaitos taško.

Nurodoma, jog nagrinėjamu atveju nebuvo atliktas joks procesinis veiksmas – LAT civilinė byla nebuvo užvesta. Tvirtinama, jog Inspekcija neįsigilino į prašymo esmę, neteisingai nustatė prašymo pagrindą, dėl ko visiškai nepagrįstai ir neteisėtai atsisakė grąžinti sumokėtą žyminį mokestį, remdamasi tuo, kad Pareiškėjas nepateikė papildomai pareikalautos teismo nutarties dėl žyminio mokesčio grąžinimo. Pareiškėjo įsitikinimu, jeigu Inspekcijai nepakako jo papildomo paaiškinimo dėl susidariusios žyminio mokesčio permokos, ji turėjo priimti ne skundžiamą sprendimą, o atlikti papildomai patikrinimą, ar tikrai sumokėtas 36 Eur žyminis mokestis nebuvo panaudotas pradedant civilinę bylą ir tik nustačius, kad 36 Eur žyminis mokestis buvo panaudotas, priimti sprendimą atsisakyti jį grąžinti.

CPK 115 str. 6 dalis nustato, kad jeigu procesinis dokumentas paduodamas teismui, kuris nekompetentingas jį nagrinėti, šio teismo pirmininkas, jo pavaduotojas, Civilinių bylų skyriaus pirmininkas ar jų paskirtas teisėjas nutartimi atsisako tokį dokumentą priimti ir grąžina jį padavusiam asmeniui, nurodydami, į kurią instituciją ar teismą pareiškėjui reikia kreiptis. Iš Pareiškėjo pateikto Prašymo bei objektyviai egzistuojančių aplinkybių, Pareiškėjo teigimu, matyti, kad civilinė byla nebuvo užvesta, t. y. nebuvo atliktas joks civilinis procesinis veiksmas, todėl teismas nėra kompetentingas spręsti valstybei sumokėtų mokesčių grąžinimo klausimo. Valstybės institucija, atsakinga už mokesčių administravimą Lietuvos Respublikoje, yra Inspekcija.

Taisyklių 38 dalyje nustatyta, kad mokesčių administratorius, gavęs mokesčių mokėtojo Prašymą, per 5 darbo dienas po prašymo gavimo privalo patikrinti mokesčių mokėtojo kartu su Prašymu pateiktus dokumentus ir, esant reikalui, paprašyti mokesčių mokėtoją pateikti kitus dokumentus bei nustatyti terminą jų pateikimui. Pareiškėjas teigia pateikęs visus Taisyklių reikalaujamus duomenis dėl susidariusios 36 Eur žyminio mokesčio permokos ir todėl mokesčių administratoriaus reikalavimas pateikti teismo nutartį yra nepagrįstas. Duomenų, kad 36 Eur žyminis mokestis būtų buvęs panaudotas, Inspekcijos nesurinko. MAĮ 87 str. 7 d. 1 punktas nustato, kad mokesčių administratorius privalo grąžinti mokesčių mokėtojui mokesčio permoką per 30 dienų po rašytinio prašymo grąžinti mokesčio permoką gavimo dienos.

Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus, vadovaudamasis MAĮ 155 str. 4 d. 2 punktu, Pareiškėjas prašo panaikinti Inspekcijos 2016-06-23 sprendimą Nr. 331A-61297 ir įpareigoti grąžinti 36 Eur žyminį mokestį.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos (toliau – Komisija), įvertinusi ginčo bylos medžiagą, konstatuoja, kad Pareiškėjo skundas atmetinas, Inspekcijos sprendimas tvirtintinas.

Ginčas tarp šalių vyksta dėl Inspekcijos sprendimo, kuriuo atsisakyta grąžinti Pareiškėjo 2016-04-22 sumokėtą 36 Eur žyminio mokesčio, kurio Pareiškėjas nepanaudojo, nes jokio ieškinio (skundo) teismui nepateikė ir civilinės bylos neinicijavo, permoką. Savo atsisakymą grąžinti Pareiškėjo prašomą grąžinti permoką Inspekcija motyvavo tuo, kad nepateikti pagal MAĮ 87 str. 6 dalyje nustatytą tvarką pareikalauti pateikti papildomi dokumentai, susiję su Inspekcijos neadministruojamo mokesčio permokos susidarymu, o būtent, nepateikta teismo nutartis dėl žyminio mokesčio grąžinimo. Pareiškėjas su tokia mokesčių administratoriaus pozicija nesutinka. Remdamasis skunde cituojamomis CPK, Taisyklių nuostatomis, tvirtina, jog mokesčių administratoriaus reikalavimas pateikti teismo nutartį yra nepagrįstas. Pareiškėjo teigimu, Inspekcija neįsigilino į prašymo esmę, neteisingai nustatė prašymo pagrindą, todėl nepagrįstai ir neteisėtai atsisakė grąžinti sumokėtą žyminį mokestį. Jeigu Inspekcijai nepakako Pareiškėjo pateikto papildomo paaiškinimo dėl susidariusios žyminio mokesčio permokos, ji turėjo priimti ne skundžiamą sprendimą, o atlikti papildomai patikrinimą, ar tikrai sumokėtas 36 Eur žyminis mokestis buvo panaudotas pradedant civilinę bylą ir tik nustačiusi, kad 36 Eur žyminis mokestis buvo panaudotas, priimti sprendimą atsisakyti jį grąžinti. Atsižvelgiant į Pareiškėjo skundo motyvus, ginčo byloje ir spręstinas klausimas dėl Inspekcijos veiksmų atitikimo teisės aktų reikalavimams.

MAĮ 14 str. 2 dalyje nustatyta, kad žyminis mokestis pagal šį įstatymą administruojamas tik tiek, kiek tai nustatyta CPK. CPK 87 straipsnis reglamentuoja žyminio mokesčio grąžinimo pagrindus, žyminio mokesčio grąžinimo tvarką ir kitus su žyminio mokesčio grąžinimu susijusius klausimus. Atitinkamai CPK 87 str. 3 dalyje nustatyta, kad žyminį mokestį grąžina Valstybinė mokesčių inspekcija remdamasi teismo nutartimi. Komisija pažymi, kad pagal nurodytą teisinį reguliavimą, dėl žyminio mokesčio grąžinimo nusprendžiama *teismo nutartimi*. Mokesčių administratoriaus įgaliojimai nustatyti teisės aktuose, todėl mokesčių administratorius turi teisę grąžinti žyminį mokestį tik tuo atveju, jei Pareiškėjas nustatyta tvarka pateiktų atitinkamą *teismo nutartį su nurodymu grąžinti atitinkamo dydžio žyminį mokestį*. Komisijos vertinimu, nustatytas teisinis reglamentavimas nesuteikia teisės mokesčių administratoriui spręsti žyminio mokesčio grąžinimo klausimo, nesant teismo nutarties dėl šio mokesčio grąžinimo.

Komisija pažymi, jog mokesčių administratorius taip pat neprivalo atlikti patikrinimą, ar sumokėtas žyminis mokestis buvo (nebuvo) panaudotas, nes iš aukščiau nurodyto teisinio reguliavimo yra akivaizdu, jog mokesčių administratoriui yra pavesta tik žyminio mokesčio *grąžinimo* funkcija. Mokesčių administratorius tokio patikrinimo (duomenų surinkimo, kaip kad nurodo Pareiškėjas savo skunde) atlikti ir negali, nes informacija, kurią, pasak Pareiškėjo, turėjo patikrinti (ar ieškiny, skundas pateiktas, kokiam teismui ir pan.), nedisponuoja.

Iš bylos medžiagos matyti, kad 2016-05-10 Pareiškėjas nustatyta tvarka su prašymu kreipėsi į mokesčių administratorių dėl žyminio mokesčio permokos grąžinimo, kartu

pateikdamas duomenis apie prašomos grąžinti sumos sumokėjimą. Tačiau teismo nutarties dėl žyminio mokesčio grąžinimo nepateikė. Todėl Komisija konstatuoja, kad Inspekcija pagrįstai, nesant teismo nutarties dėl žyminio mokesčio grąžinimo, atsisakė Pareiškėjui grąžinti jo prašomą mokesčio permoką.

Atsižvelgiant į aukščiau minėtas faktines bylos aplinkybes bei minėtą teisinį reglamentavimą, panaikinti centrinio mokesčių administratoriaus priimtą sprendimą nurodytais motyvais nėra pagrindo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 str. 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos 2016-06-23 sprendimą Nr. 331A-61297.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 str. 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprendami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršeliene

Komisijos nariai

Martynas Endrijaitis

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Lina Vosyliene